

ДОКЛАД
за изпълнение на
Програма за инвестиции в отбраната
до 2032 г. през 2025 г.

Министерство на отбраната

2026

1. УВОД-----	3
2. СРЕДА НА СИГУРНОСТ - ТЕНДЕНЦИИ-----	4
3. ЦЕЛ-----	6
4. ДОПУСКАНИЯ-----	7
5. ОТ СПОСОБНОСТИ КЪМ ПРОЕКТИ-----	8
6. БЮДЖЕТНА РАМКА И ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАСИРАНЕ -----	9
7. РИСКОВЕ -----	13
8. ПРОЕКТИ ЗА МОДЕРНИЗАЦИЯ -----	14
9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ -----	19

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на т. 2 на Решение на Народното събрание от 19.04.2024 г. за приемане на Програма за инвестиции в отбраната (обн. ДВ, бр. 37 от 26.04.2024 г.), съгласно която „ежегодно съвместно с Доклада за състоянието на отбраната и Въоръжените сили Министерският съвет внася в Народното събрание доклад за изпълнението на програмата и/или нейна актуализация“ и представя изпълнението на Програмата за инвестиции в отбраната до 2032 г. през 2025 година.

Програмата за инвестиции в отбраната до 2032 г. (Програмата) е разработена на базата на Програмата за развитие на отбранителните способности на Въоръжените сили на Република България до 2032 г.¹ (Програма 2032), Плана за развитие на Въоръжените сили на Република България до 2026 г.² (План 2026) и в изпълнение на решение от 31.01.2023 г. на Народното събрание, с което се възлага на Министерския съвет да изготви всеобхватна и финансово обоснована програма за инвестиции в отбраната до 2032 г. В нея са включени основните проекти за превъоръжаване на Българската армия, като са взети предвид, освен необходимите за придобиване и поддържане отбранителни способности на нашите въоръжени сили, и развитието на военните способности на Европейския съюз, с отчитане на уроците от настоящето и актуалната среда за сигурност и нейните тенденции в региона, Европа и света.

В Програмата са представени идентифицираните необходими отбранителни способности в „Списък на способности за изграждане и развитие до 2032 г.“, както и свързаните проекти за модернизация за тяхното изграждане, разпределени по структури от състава на Въоръжение сили. В приложение са посочени основните направления за инвестиции до 2032 г. с прогнозна стойност над 100 млн. лв., подредени по приоритет за финансиране.

Значително влияние върху подхода за реализация на Програмата оказва Бялата книга за европейската отбранителна готовност 2030, приета на 19 март 2025 г. от Европейската комисия и Върховния представител на ЕС по външната политика и политиката на сигурност. В документа специално внимание е отделено на финансирането и стимулите за подпомагане на държавите членки да мобилизират и изразходват повече ресурси за засилване на отбранителния си капацитет чрез Плана на Европейската комисия „Превъоръжи Европа“ (ReArm Europe). Той определя пет стълба за спешно и значително увеличаване на европейските разходи за отбрана. Един от тях е приетият на 27 май 2025 г. от Съвета на ЕС Регламент (ЕС) 2025/1106 за създаване на инструмента SAFE (Регламента), в сила от 29 май т.г., който ще осигури финансова помощ на държавите членки под формата на дългосрочни заеми, при благоприятни лихвени условия, с до 10-годишен гратисен период върху главницата и срок на изплащане до 45 години.

¹ Приета с решение на Министерския съвет № 86/01.02.2021 г. и с решение на Народното събрание от 11.02.2021 г.

² Приет с постановление на Министерския съвет № 183/07.05.2021 г.

Средата на сигурност запазва сложния си и динамичен характер и се характеризираше с нарастване на противопоставянето между водещи държави, регионални и глобални съюзи. Глобалните процеси бяха доминирани от войната в Украйна, напрежението в Близкия изток, борбата за контрол върху веригите за доставки и за достъп до ключови ресурси и перспективни технологии. Ескалацията на действащи конфликти и появата на нови огнища на напрежение затвърдиха тенденцията към милитаризиране на международните отношения.

Пълномащабната война на Русия срещу Украйна генерира най-големите и комплексни заплахи за сигурността в Европа. Рисковете от погрешни преценки на обстановката в резултат на руски провокации и последваща ескалация се запазиха високи. Повиши се и опасността от руски подривни действия и саботаж. В Черноморския регион възникваха рискове за населението на прилежащите държави от техногенни аварии, невзривени боеприпаси и загубили управлението си безпилотни системи. Нарасна опасността от екологично замърсяване на акваторията в резултат на взаимни удари на воюващите страни срещу пристанищни обекти и плавателни средства. Нарушавана беше и спътниковата навигация във въздушния и морския транспорт.

Бойните действия в Украйна доказаха, че времето на масовите конвенционални въоръжени сили не е отминало, а с това и важноста на количествата съвременно въоръжение, военна техника, боеприпаси, с които разполага и може да произвежда всяка страна с оглед ефективната защитата на нейната териториална цялост и суверенитет.

Същевременно, войната в Украйна демонстрира значението на иновативните тактики, технологичния напредък и асиметрични стратегии за успеха при воденето на бойните действия. Използването на дроне играе ключова роля в украинския конфликт, революционизирайки наблюдението, разузнаването и ударното въздействие върху противниковите цели. Средствата за водене на кибервойна се е превърнаха в критичен компонент на съвременния конфликт. Конфликтът демонстрира също и потенциала на изкуствения интелект във военните операции и нарастващата зависимост от криптирани платформи за съобщения за сигурна комуникация. Тези примери са само малка част от огромния брой иновативни технически и технологически нововъведения, които се наблюдават при военните действия в Украйна.

Запазват се основните тенденции на въздействието на средата за сигурност по отношение превъоръжаването и модернизацията на Въоръжените сили в основните направления, а именно:

- по-голямо търсене на отбранителни продукти, водещо до значително забавяне при доставките на отбранителните продукти;
- трайна тенденция към увеличение на цените на отбранителните продукти;
- нарастване на необходимостта от съвременно въоръжение и техника, както и от достатъчно количество боеприпаси, производствен капацитет и достъп до суровини и технологии.

В контекста на новите стратегически документи на ЕС – Съвместна Бяла книга за европейската отбранителна готовност 2030 и Плана „Превъоръжи Европа“ (REARM Europe), се установи трайната тенденция за засилване на сътрудничеството в областта на въоръженията чрез изпълнение на проекти за съвместно придобиване на отбранителни продукти. Все по-голямо значение придобиват европейските програми и инициативи за финансиране в областта на отбраната. Сред тези инициативи са инструментът „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ и Европейската програма за отбранителна индустрия (EDIP), респективно одобрени през месеците май и октомври 2025 г. Инструментът SAFE, с бюджет в размер на 150 млрд. евро, предоставя заемни средства на държавите членки, обезпечени от бюджета на ЕС, като подкрепя изпълнението на проекти за съвместно придобиване на способности за отбрана, които се изпълняват от поне две държави, допустими съгласно изискванията на Регламента. От своя страна, EDIP мобилизира 1.5 млрд. евро в рамките на многогодишната финансова рамка за периода 2025 – 2027 г., насочени към съвместно придобиване и изграждане на капацитет и увеличаване на производствените възможности на европейската отбранителна индустрия. Паралелно с това Комисията и Върховният представител са предложили създаването на водещи пан-европейски инициативи за готовност: Европейска инициатива за отбрана от дроне (European Drone Defence Initiative), Пазител на източния фланг (Eastern Flank Watch), Европейски въздушен щит (European Air Shield) и Европейски космически щит (European Space Shield) и се формират коалиции в деветте приоритетни области за способности. В рамките на тези инициативи се цели идентифициране на европейски проекти от общ интерес, които да получават възможност за финансиране по съответните налични европейски инструменти.

Няма промяна в основната цел на Програмата, която е в рамките на един системен подход към превъоръжаване, да се даде ход на ключовите направления за постигане на модерни, високотехнологични и оперативно съвместими със съюзниците ни въоръжени сили, чрез формиране на единна интегрирана рамка на капиталовите разходи и основните дългосрочни направления за модернизация и/или превъоръжаване и след това, както и на ред, предвидимост и прозрачност в разходването на капиталовите средства.

Програмата задава цялостната интегрирана рамка за постигане на набелязаните цели, свързани с неотложното превъоръжаване на Българската армия.

През изминалия период (от подготовката и приемането на Програмата до 31.12.2025 г.) **повечето основни допускания претърпяха значителни промени, а именно:**

- **оперативните изисквания ще претърпят значителни промени до края на периода на планиране – 2032 г.;**
- **основните разходи за отбрана ще бъдат в рамките на планираните нива, в изпълнение на поетия ангажимент от срещата в Хага с плавно увеличение до достигане на ниво до 3.5% от БВП на Република България към 2035 г.;**
- **до края на обхванатия в Програмата период вече е налице съществено изменение във факторите, оказващи влияние върху индикативната стойност на проектите спрямо предвидените индикативни стойности;**
- **до придобиването на въоръжение и техника по идентифицираните проекти вече няма наличие на възможност за поддържане на съществуващото идентично по цели и функции въоръжение и техника в изправност и готовност за оперативно използване, чрез финансовия ресурс в Министерството на отбраната за поддръжка и модернизация, както и за осигуряване на спешните ремонти и други неотложни инвестиции, вкл. по изпълняващи се проекти и сключени договори/международни споразумения;**
- **факторите, оказващи влияние на цените на придобиваните отбранителни продукти, претърпяха значителни изменения и в обозримо бъдеще не се очаква постепенно постигане на баланс между търсене и предлагане, а инфлацията в този специфичен сектор не се нормализира, а продължава да се увеличава;**
- **повишеното търсене на отбранителни продукти оказва влияние върху сроковете за доставка, което възпрепятства участието в програми с ограничен времеви период за реализация, каквито са някои от последните европейски инициативи.**

Без промяна са допусканията:

- **че Програмата ще бъде отворен документ, който ще подлежи на актуализация при съществени промени във финансовата рамка или при промени в националните или съюзни изисквания към силите и способностите в рамките на планирания период**
- **че макро-икономическите показатели, взети предвид в раздел 7 „Бюджетна рамка и източници на финансиране“, като реален годишен растеж и дефлатор на БВП, ще останат на заложените в Програмата нива, не се очаква настъпването на значителни събития като прекомерно повишаване на инфлацията спрямо прогнозите на финансовите институции или сериозни икономически спадове.**

Програмата за инвестиции в отбраната чрез включените в нея проекти осигурява изграждането на „материалната компонента“ на способностите (Materiel от модела DOTMLPFI³). Тъй като императивите са взаимно свързани при разработването на документация на всеки конкретен проект, в зависимост от конкретната придобивана система се залагат съответните изисквания по останалите като оперативна и техническа съвместимост (Interoperability от модела DOTMLPFI), частта от подготовката (Training от DOTMLPFI), обхващаща първоначалното обучение за конкретната система, евентуална промяна в документите, регламентиращи бойното използване и поддръжката - ръководства, вътрешни/оперативни тактики, техники, процедури, правила (Doctrine от DOTMLPFI). Отчитайки изискването за комплексен характер на всеки един от компонентите и техните зависимости, са предвидени мерки в посока на предвиждане в проектната документация за реализация на бъдещите проекти, да бъдат максимално обхванати всички приложими промени в елементите от този модел, тъй като повечето от тях в огромна степен зависят от конкретната придобивана система и могат да бъдат определени едва при сключването на договор или след завършване на първоначалното обучение по специфичния модел/поколение и комплектация на оборудването.

Въпреки усилията на Министерството на отбраната за включването на индустриалното сътрудничество като съществен елемент при реализацията на проектите от Програмата, отново следва да се отбележи, че успехът в тази област изисква засилено взаимодействие между множество държавни институции, компаниите от отбранителния сектор, научно-изследователски и образователни организации, което не винаги е на необходимото ниво.

³ DOTMLPFI: Doctrine, Organisation, Training, Material, Leadership, Personnel, Facilities and Interoperability (PO(2022)0231 The NATO defence planning process);

6.1. Индикативната финансова рамка за реализиране на Програмата е изготвена в съответствие с прогнозните данни за реалния растеж и дефлатора на БВП и е съобразена със сроковете за постигане на националните Цели за способности в рамките на Процеса на отбранително планиране в НАТО. Основен източник за финансиране на изпълнението на проектите за модернизация за изграждане на отбранителните способности на Въоръжените сили е бюджетът на Министерството на отбраната. Финансирането на проектите е възможно да става и чрез държавен заем, двустранни механизми за финансиране с участие на САЩ, европейски програми и такива на НАТО и др.

Поетият от съюзниците на Срещата на върха на НАТО в Уелс (2014 г.) и изпълнен през 2025 г. ангажимент за разходи за отбрана в размер на 2% от брутния вътрешен продукт (БВП) вече не е в състояние да изпълни своето предназначение. В тази връзка, на Срещата на върха на НАТО в Хага (2025 г.) съюзниците, в т.ч. и Република България, се ангажираха до 2035 г. да постигнат ново и по-високо ниво на разходите за отбрана в размер на 5% от БВП⁴. Ангажиментът включва две основни категории инвестиции:

- разходи до 3.5% от БВП годишно, които трябва да бъдат плавно достигнати до 2035 г., за осигуряване на основните отбранителни потребности и за изпълнение на Целите за способности на НАТО, приети през 2025 г.;

- още до 1.5% от БВП годишно следва да се инвестират за свързани с отбраната и сигурността дейности, като защита на критичната инфраструктура, киберотбрана, осигуряване на гражданска защита и устойчивост, иновации и укрепване на отбранително-индустриалната база.

В изпълнение на решенията на срещата в Хага в Министерството на отбраната (МО) беше изготвен и одобрен с Решение на Министерски съвет № 448/11.06.2026 г. „Национален план за повишаване на разходите за отбрана на 5% от БВП на Република България до 2035 г. (Национален план 2026-2035 г.)“.

В рамките на Националния план 2026-2035 г. за настоящия тригодишен период 2026 – 2028 г. са предвидени стойности на разходите за отбрана като дял от БВП. в съответствие с новата бюджетна процедура по разработването на Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2026 г. и Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. Това ще даде възможност да се осигурят задълженията по вече сключени и действащи договори по проекти за превъоръжаване и модернизация, както и осигуряване на отложените плащания по такива (включително

⁴ „Allies agree that this 5% commitment will comprise two essential categories of defence investment. Allies will allocate **at least 3.5%** of GDP annually based on the agreed definition of NATO defence expenditure by 2035 to resource core defence requirements, and to meet the NATO Capability Targets. Allies agree to submit annual plans showing a credible, incremental path to reach this goal. And Allies will account for **up to 1.5%** of GDP annually to inter alia protect our critical infrastructure, defend our networks, ensure our civil preparedness and resilience, unleash innovation, and strengthen our defence industrial base... “ - The Hague Summit Declaration issued by the NATO Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in The Hague 25 June 2025

проекти по SAFE), както и да се реализира заявеното в декларацията от Срещата на върха в Хага намерение за плавно нарастване на разходите за отбрана.

В изпълнение на ангажиментите от Срещата на върха на НАТО в Хага през 2025 г. за постепенно увеличаване на основните разходи за отбрана на до ниво не по-ниско от 3.5% от БВП до 2035 г., след 2028 г. следва да се предвиди първоначално малко по-бързо нарастване на разходите за отбрана, а след 2030 г. по-плавното им нарастване, като към 2032 г. се достига ниво от 3.11% от БВП на страната (РМС 448/11.06.2026 г.). По този начин, в бюджета на Министерството на отбраната да се постигне умерено нарастване на доходите на личния състав, осигуряване на средства за текуща издръжка и в частност на средствата за подготовка на въоръжените сили, както и реализиране на редица инвестиционни и инфраструктурни проекти.

Планът ReARM Europe, който е интегрална част от Съвместната Бяла книга за европейска отбранителна готовност 2030, заложи допълнителни механизми в подкрепа европейската отбрана и отбранителна индустрия в периода до 2030 г.

Един от предложените инструменти бе координираното активиране на националната клауза за дерогация по Пакта за стабилност и растеж. България се възползва от тази възможност и се присъедини към страните членки, които заедно пожелаха да активират тази т.нар. „ескейп“ клауза с Решение на Министерския съвет №265/02.05.2025 г., което позволява нарастване на националните разходи за отбрана до 3% от БВП по Класификацията на функциите на държавното управление (COFOG). Чрез активирането на националната „ескейп“ клауза беше отворено фискално пространство, за да може страната да кандидатства за дългосрочен нисколихвен заем по инструмента SAFE. Средствата по SAFE са извънредни, целеви, и цялостното им усвояване трябва да се извърши до 2030 г. като в същото време са интегрална част от разходите за отбрана в рамките на разчетените проценти от БВП на страната по всяка от годините до края на посочения период.

6.2. Инструмент на Европейския съюз „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост(SAFE)“

С оглед изпълнението на изискванията на Регламент (ЕС) 2025/1106 за създаване на инструмента SAFE, в Министерството на отбраната беше изготвен „Национален план за инвестиции в европейската отбранителна промишленост по линия на Инструмента на Европейския съюз „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ (Национален план по SAFE), одобрен с РМС №823/26.11.2025 г.

С цел подготовка на Националния план по SAFE, в Министерството на отбраната беше извършен анализ за определяне на приоритетни инвестиционни проекти в съответствие с Програмата за инвестиции в отбраната до 2032 г., изпълнението на пакета Цели за способности 2025 г. и заложените категории отбранителни продукти в Регламента по SAFE. При анализа беше взето предвид ключовото изискване, според което отпуснатите по линия на инструмента SAFE заемни средства следва да бъдат усвоени до 30 декември 2030 г., т.е. всички доставки на необходимото оборудване следва да бъдат фактически приключени до тази дата. Отчетени бяха възможностите за изпълнение на индустриално сътрудничество за включване на българската отбранителна индустрия при изпълнение на проектите по SAFE.

На тази основа бяха идентифицирани девет инвестиционни проекта на обща стойност в размер на 3 261 700 000 евро, които бяха включени в одобрения от ЕК Национален план по SAFE. Това позволи и приемане на Решение на Съвета на ЕС за отпускане на финансовата помощ по SAFE. Четири от най-значимите проекти в Приложение №1 на Програмата са част от приетите за финансиране по този инструмент на ЕС.

6.3. Европейската програма за отбранителна индустрия (EDIP)

На 16 декември 2025 г. беше публикуван Регламент 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейската програма за отбранителна промишленост и рамка от мерки за осигуряване на навременна наличност и доставка на отбранителни продукти (EDIP). Програмата обхваща периода 2025-2027 г. и ще осигури ресурс от 1,5 милиарда евро за изпълнение на поставените цели в сферата на европейската сигурност и отбрана.

Действията, допустими за финансиране по линия на програмата, могат да бъдат под една от следните форми или комбинация от тях:

- Дейности за засилване на индустрията (Industrial Reinforcement Actions – IRA) - целящи да повишат капацитета на европейската отбранителна индустрия за производство на въоръжение;

- Дейности в подкрепа на съвместното придобиване (Common Procurement Action – CPA), имат за цел да стимулират държавите членки да придобиват съвместно въоръжение;

- Инструмент за подкрепа на Украйна (Ukraine Support Instrument – USI). Целта на инструмента е да се финансират действия в подкрепа на украинската отбранителна технологична и индустриална база, принос за възстановяването и модернизацията ѝ, отчитайки евентуалното ѝ присъединяване към европейската ОТИБ;

- Европейски отбранителни проекти от общ интерес (European Defence Projects of Common Interest – EDPCI). Действията, които отговарят за финансиране чрез DPCI, са съвместно придобиване на отбранителни продукти, усилване на отбранителната индустрия, развитие на нови или модернизация на съществуващи отбранителни продукти и развитие на необходимата инфраструктура;

- Фонд за ускоряване трансформацията на веригата за доставки (Fund for acceleration of defence Supply chain transformation – FAST). Целта на фонда е ускоряване на инвестициите в отбранителните технологии и производството, засилване на сигурността на доставките на отбранителната индустрия на ЕС и повишаване на производствения капацитет на малките и средни предприятия;

- Структура за европейска програма по въоръженията (Structure for European Armament Programme – SEAP). Ад хок юридическа структура, създадена по европейското законодателство, ползваща се от определени ползи като международна организация. SEAP са замислени да управляват програми за въоръжение през целия им жизнен цикъл, включващо дизайн и разработване, съвместно придобиване и съвместно управление на жизнения цикъл (поддръжка, резервни части, логистични услуги и т.н.).

- Подкрепящи действия (Supporting Actions). В регламента са предвидени за финансиране следните подкрепящи действия: за повишаване на оперативната

съвместимост и взаимозаменяемост, изграждане на капацитет, обучение и квалификация, създаване на каталог на отбранителните продукти, адаптиране на цивилни продукти за военни цели и др.;

- Други.

Министерството на отбраната проучва възможностите за синхронизиране на усилията по SAFE и осигуряване на допълнителна финансова подкрепа от Съюза в рамките на Европейската програма за отбранителна индустрия. През 2026 г., предстои стартиране на процедури за безвъзмездно финансиране на проекти за съвместно придобиване и увеличаване на производствените възможности на европейската отбранителна индустрия.

6.4. Възможности за придобиване на отбранителни продукти с безвъзмездни кредити от правителството на САЩ

През отчетния период се очертава тенденция за намаляване на предоставените безвъзмездни кредити от правителството на САЩ (USG) за придобиване на ключови отбранителни продукти и услуги. Действащите към края на 2025 година договори, които са финансирани с такива фондове, са 75 на брой с общата стойност 236 млн. щ. д. Една част от придобиваните по този механизъм продукти са в пряка връзка с изпълнението на инвестиционните проекти, включени в Програмата. В същото време се засилва националното финансиране по линия на Програмата за чуждестранни военни продажби, които позволяват разсрочено плащане на дължимите суми по договорите.

6.5. Финансиране по линия на НАТО

През 2025 г. България продължи успешното си участие в Програмата на НАТО за инвестиции в сигурността (NSIP), реализирайки ключови проекти за модернизация и оперативна съвместимост. Страната поддържа високи стандарти при управлението на проектите, като постигна отлични резултати според мониторинга на НАТО.

България продължи активното си участие във форуми на НАТО по линия на NSIP, регулярно заявяваше и получаваше финансиране за реализацията на проекти по Програмни планове от способности. Това допринесе за утвърждаването ѝ сред водещите страни в програмата, както и за укрепването на отбранителната инфраструктура и сътрудничеството в Алианса.

През отчетния период от идентифицираните в Програмата рискове най-голямо отражение върху нейната реализация имаха Риск 1, Риск 3, Риск 4, Риск 5 и Риск 6.

Няма промяна в матрицата на рисковете, посочена в Таблица 3 от Програмата.

ВЕРОЯТНОСТ	висока			
	средна		Риск 3 Риск 4	
	ниска			Риск 1 Риск 2
		ниско	средно	високо
		ВЛИЯНИЕ		

Табл. 3. Матрица на рисковете

В таблицата по-долу е представена информация за извършеното през отчетния период по отношение на идентифицираните направления за инвестиции до 2032г. посочени в Приложение № 1 на Програмата за инвестиции в отбраната до 2032г.

№	ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ	ДЕЙНОСТИ
1	Придобиване на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада	Във връзка с изпълнението на проекта на 17.11.2023 г. беше подписан международен договор BU-B-UCP, като същият е ратифициран със Закон от 49-тото Народно събрание на 01.12.2023 г. (обн. ДВ бр. 102 от 08.12.2023 г.). Договорът е за придобиването на 198 броя бойни и спомагателни машини, като 183 от тях са от фамилията „Страйкър“, със срок за изпълнение 2023-2028 г., като първите три плащания се извършиха през 2023 г., 2024 г. и 2025 г. За реализацията на проекта бяха подписани още два международни договора. Първият (BU-B-UCR) „Придобиване на боеприпаси за машини „Страйкър“, е ратифициран от НС (обн. в ДВ, бр. 70 от 20.08.2024 г.). Същият предвижда придобиване на различен тип и калибър боеприпаси за машините, доставката на които ще се извърши поетапно до 2028 г. Вторият договор (BU-B-UCQ) е за придобиване на управляеми противотанкови ракети "Javelin". Стартирано е индустриалното сътрудничество, включващо финалното асемблиране на бойните и специалните машини от фамилията Stryker, което да се извършва в Република България, като по линия на същото следва да се усвои ремонтът и поддръжката им в предприятията на ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ ЕАД. Индустриалното сътрудничество следва да се изпълни на четири етапа, като се създаде регионален център за поддръжка и развитие в ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ ЕАД. По изпълнението на основния договор, първите 6 (шест) командно-щабни машини (КЩМ) са произведени и 5 (пет) от тях са транспортирани до завод „Терем-Ивайло“ ЕООД, гр. Велико Търново (част от ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ ЕАД) за тяхното асемблиране.
2	Придобиване на нови трикоординатни радары	С реализацията на проекта ще бъдат придобити седем броя трикоординатни радары GM 400a. В обхвата на проекта са предвидени и дейности, свързани с подготовка на инфраструктурата на радарните позиции, доставка на комплекти от резервни части, обучение на личен състав и логистична поддръжка за срок от 5 години, както и осигуряване на интеграцията на радарите към системата за командване и управление на ВВС. През изминалата година беше изготвен и внесен за разглеждане в НС Проект за инвестиционен разход (ПИР) за реализация на проекта. Очаква се решение на НС, след което да бъде подписан договор между Министерство на отбраната на Република България (МО) и Министерството

№	ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ	ДЕЙНОСТИ
		на въоръжените сили на Френската република, както и допълнителен „съпътстващ“ договор между МО на Република България и производителя на радарите френската компания Thales LAS France S.A.S. за реализирането на проекта чрез финансирането му по инструмента SAFE на ЕС. В тази връзка в края на 2025 г. проектът беше включен в Националния план за финансиране по инструмента SAFE на ЕС.
3	Придобиване на брегови противокорабни комплекси	Целта на проекта е повишаване на способностите на ВМС за водене на бойни действия с надводен противник. В отговор на писмо-заявка от МО до Офиса за международни програми на ВМС на САЩ (NIPO), бяха предоставени проекти на договори (LOA) BU-P-AAL и BU-P-LBR за придобиване на брегови противокорабен ракетен комплекс и допълнително оборудване. В следствие се изготви ПИР, който е одобрен от МС и приет от НС. Горепосочените договори са ратифицирани в началото на 2026 г. и е заплатена първоначалната вноска.
4	Осигуряване на КИП на дивизионен щаб в полеви условия – Многонационален щаб на дивизия	През месец декември 2025 г. МО получи проектодоговор (BU-B-UCW) за придобиване на комуникационно и информационно оборудване (КИО) за изграждане на дивизионен щаб в полеви условия за нуждите на Сухопътните войски (СВ). Същият е подписан от българска страна на 12.01.2026 г. и предстои неговото изпълнение до края на 2027 г.
5	Придобиване на ЗРК със среден/ голям обseg на действие	На основание РМС № 865/30.11.2023 г. Р. България се присъедини към Меморандума за разбирателство по инициативата на ФРГ „Щит на Европейското небе“ (European Sky Shield Initiative) за придобиване на ЗРК със среден/голям обseg на действие. В изпълнение на Меморандума, на 06.09.2024 г. в Рамщайн, Германия, беше подписано Програмно споразумение между Министерството на отбраната на Р. България и Федералното министерство на отбраната на ФРГ относно съвместната покупка на ЗРК „IRIS-T SLM“. Въз основа на споразумението беше подписано и Допълнение № 2 към сключения през 2023 г. от немска страна договор с производителя, включващо договорените стоки и услуги, които „Diehl Defence“ ще произведе и достави на страната ни. В тази връзка, МО участва и в консорциума (с координатор Федералното министерство на отбраната на Германия) по проекта „Joint Air Missile Defence Initiative in Europe“ (JAMIE), който беше одобрен през м. ноември 2024 г. от Европейската комисия за финансиране по Инструмента за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез обществени поръчки (EDIRPA). Проектът беше включен в Националния план за финансиране по инструмента SAFE на ЕС, с цел придобиване на допълнителни комплекси съгласно

№	ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ	ДЕЙНОСТИ
		предвидените опции в подписаното Програмно споразумение за съвместно придобиване.
6	Изграждане на система за противовъздушна отбрана (ПВО) на механизирана бригада	Проектът е в предпроектна фаза, като се извършват съответните подготвителни дейности за неговата реализация, като се планира оборудването на дивизионите с нови зенитно-ракетни комплекси тип SHORAD и VSHORAD, както и мобилни командни пунктове за въздушно прикритие. Проектът е планиран за реализация на 3 етапа – до 2030 г., до 2033 г. и до 2036 г. Проучват се възможности за финансиране на проекта с национални финансови средства и по линия на европейски програми и фондове.
7	Придобиване на ракетна система за залпов огън с повишена мобилност	С проекта се цели повишаване на способностите за далечна огнева поддръжка, водене на контрабатарейна борба, обща огнева поддръжка на маневрените формирования и поразяване на резервите на противника. Предвижда се проектът да се осъществи чрез съвместно придобиване между Република България и Федерална Република Германия на ракетни системи за залпов огън MLRS PULS, както и съответните допълнителна техника, радиокомуникации, оборудване и боеприпаси по инструмента SAFE. В тази връзка в края на 2025 г. проектът беше включен в Националния план за финансиране по инструмента SAFE на ЕС.
8	Придобиване на 155 мм гаубици	С реализацията на проекта се цели преодоляване на определения дефицит от способности за далекобойност и осигуряване на непосредствена огнева поддръжка на разстояние 40 км. Подписано е рамково споразумение за съвместно придобиване с водеща страна Република Франция. Получена е оферта от тяхна страна за съответния брой гаубици, радиокомуникационни средства, боеприпаси и част от системата за командване и управление. Извършва се анализ на офертата, детайлизиране на изискванията и съответното оптимизиране и подобряване. Допълнително се договарят параметри на съпътстващ/и договор/и за придобиване на необходимото допълнително оборудване. В края на 2025 г. проектът беше включен в Националния план за финансиране по инструмента SAFE на ЕС.
9	Разузнаване и наблюдение на земни и морски цели, чрез използване на безпилотни летателни системи (БЛС) от среден и висок клас, с ударни възможности	С реализацията на проекта се цели изграждане на способности за ефективно разузнаване, наблюдение, целеуказване и огнево поразяване с високоточни оръжия, както и повишаване на нивото на ситуационна осведоменост на всички командни нива и постигане на оперативна съвместимост. Проектът предвижда придобиване на БЛС от среден или висок клас, основно въоръжение, оборудване, обучение и изграждане на инфраструктура. Подготвена е техническата спецификация, като се извършват проучвания, консултации и работни срещи за придобиване на информация за

№	ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ	ДЕЙНОСТИ
		потенциални изпълнители на проекта. В края на 2025 г. проектът беше включен в Националния план за финансиране по инструмента SAFE на ЕС.
10	Придобиване на бойни вертолети	Същинската работа по проекта ще стартира през втората половина на програмния период.
11	Придобиване на противоминни кораби	С реализацията му се цели повишаване на способностите на Военноморските сили за извършване на противоминни дейности, свързани с гарантиране на морския суверенитет на страната, осигуряване на заложения национален принос към Алианса за адаптираното предно присъствие на НАТО в Черно море. През месец септември 2025 г. правителство на Кралство Белгия взе решение за даряване на 4 белгийски кораби минни ловци и прехвърлянето им на Република България. Предстои да бъдат финализирани проекти на Договор за продажба (Sales contract) на три кораба минни ловци от Кралство Нидерландия на Република България и Меморандум за разбирателство (MoU) за прехвърляне на 7 кораба минни ловци от Кралство Белгия и Кралство Нидерландия на Република България. След подписване от трите държави, Договорът за продажба и Меморандумът за разбирателство ще бъдат внесени за ратификация от НС.
12	Развитие на способности за преодоляване на сухи и водни препятствия	Проектът цели придобиването на необходимата техника и оборудване за покриване на определения дефицит от способности за преодоляване на сухи и водни препятствия. Проектът е в предпроектна фаза, като се извършват съответните подготвителни дейности за неговата реализация.
13	Придобиване на ракетни катери/ммпк	Извършени са някои предварителни оценки и проучвания. Същинската работа по проекта ще стартира през втората половина на програмния период.

Инфраструктурни проекти за реализация от 2024 г. до 2027 г.

През 2025 г. продължи дейността по осигуряване на необходимата инфраструктура за Министерство на отбраната, като приоритетно усилията бяха насочени към осигуряване на инфраструктурни проекти за модернизация на Българската армия, както следва:

- Разполагане в стационарни условия (ремонт на инфраструктурни обекти, газифициране на щаба, оборудване на офиси, работни места и осигуряване на личния състав) – Щаб на многонационална дивизия.

Предвид ограничения финансов ресурс, към настоящия момент в МО се разработва алтернативно решение, свързано с изграждането на щаба на многонационална дивизия на НАТО. В изпълнение на МЗ №Р-427/14.11.2025 г. е изготвен Предварителен план за изграждане на щаб на многонационална дивизия на

НАТО на територията на гр. София като е планирано да се използва съществуваща инфраструктура, след като същата бъде модернизирана и адаптирана.

- Изграждане и развитие на инфраструктурата за формиранията във ВР-Кабиле и Многонационалната бойна група за изпълнение на дейности по усилен бдителност на НАТО (EVA), като са планирани за изпълнение два инвестиционни проекта:

1. Изграждане на временен полев лагер в местността „Орлето“ – През годината продължиха подготвителните дейности за реализацията на проекта.

2. Проектиране и изграждане на постоянен лагер за разполагане на многонационална бойна група при усилено присъствие на НАТО и при нарастването и до ниво бригада - през 2025 г. бяха предприети съвместни дейности с Агенцията на НАТО за поддръжка и придобиване (NSPA) по организиране на международен търг за избор на възможен изпълнител на дейностите по проектиране.

- Изграждане и модернизиране на пристанищната инфраструктура на вмб – Варна.

В изпълнение на РМС №641/12.09.2025 г. за определяне наличието на основен интерес, свързан със сигурността на страната, който трябва да бъде защитен при сключване на договор в случаите по чл. 13, ал. 1, т. 13, б. „а“ и б. „ж“ от Закона за обществените поръчки за обект: „Ремонт на пристанищна инфраструктура и удълбочаване на акваторията на ВМБ-Варна (ВР 1318)“ е проведена обществена поръчка за избор на изпълнител на СМР.

- Възстановяване на обектите от инфраструктурата, свързани с международен договор ВU-В-УСР за „Придобиване на бойни машини Страйкър“ по програма FMS на САЩ.

Министерството на отбраната работи по осигуряване на инфраструктура за приемане на новите бойни машини „Страйкър“. Предприети са мерки и действия за извършване на основен ремонт на сгради за съхранение на бойна техника, работилници, преустройство на сгради в помещения за складове за съхранение на имущества за бойна машина „Страйкър“, изграждане на кабинети с тренажори за бойните машини. В договора е предвидено индустриално сътрудничество, насочено към създаване на дългосрочни способности в „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ“ ЕАД за последваща поддръжка и ремонт на придобиваните бойни и спомагателни машини от фамилията „Страйкър“. Готовност на холдинга към 31.12.2025 г.:

- извършено увеличаване капитал на холдинга в размер на 17,6 млн. лева;
- сградният фонд на завод „ТЕРЕМ-Ивайло“ ЕООД е в готовност за получаване и асемблиране на първите 5 Stryker-a;
- продължава работата за свързаност по системата NIST за обмен на информация между Терем и GDLS-C.

- Изграждане на интегрирана система и инфраструктура за усвояване, експлоатация и осигуряване на новия тип боен самолет F-16 Block 70.

През 2025 г. бяха предприети спешни мерки за ускоряване на дейностите за проектиране и завършване на строително-монтажните работи на различни обекти в такъв ред, че важните обекти да бъдат приключени навреме за приемането на самолетите, както и за осигуряване на експлоатацията на новия боен самолет F-16 Block 70.

Към настоящия момент, авиобазата на летище Граф Игнатиево е в режим на оперативно използване, като във връзка с придобиване и експлоатация на самолет F-16 Block 70 продължава изпълнението на обектите, които са свързани с реконструкцията и модернизацията ѝ.

Реализацията на инфраструктурните проекти е обвързано с възможностите за осигуряване на необходимото финансиране за изпълнението им в рамките на утвърдените средства за капиталови разходи за Министерство на отбраната.

През 2025 г. бе приет нов Пакет от Цели на способности на съюзниците от Алианса, в който значително са завишени количествените и качествените изисквания към способностите. Поетите ангажименти от страна на Република България недвусмислено изискват увеличаване на финансовия ресурс много над нивата от 2% от БВП за отбрана. Приетите съюзни отбранителни планове предполагат изграждането на голям брой нови за страната ни отбранителни способности в краткосрочен и средносрочен период, което ще изисква актуализиране на националните стратегически документи, в това число и на Програмата за инвестиции в отбраната.

Във връзка с горното и с оглед синхронизиране на инвестиционните дейности с параметрите на одобрения с РМС №448/11.06.2026 г. „Национален план за повишаване на разходите за отбрана на 5% от брутния вътрешен продукт на Република България до 2035 г.“, Министерството на отбраната ще разработи и до края на 2026 г. ще внесе за одобрение от Народното събрание нова Програма за инвестиции в отбраната до 2035 г. С нея ще се дадат насоките в кратко- и средносрочен план и ще се осигури ресурсна обезпеченост за по-нататъшното изграждане и развитие на отбранителните способности на страната чрез реализация на приоритетни инвестиционни проекти.

Изминалата година беше успешна за модернизацията на Българската армия, предвид въвеждането на нови бойни платформи във Военновъздушните и Военноморските сили. Скоро това предстои и в Сухопътните войски чрез реализацията на проектите за модернизация съгласно Програмата за инвестиции в отбраната 2032. Успоредно се работеше и по изграждане на необходимата инфраструктура за приемане на новото въоръжение и бойна техника.

Бяха доставени първите осем самолета F-16 Block 70 по договора от 2019 г., които са приети на въоръжение и продължават следващите етапи на въвеждането им в експлоатация и тяхното усвояване. Ускорена беше работата по инфраструктурата на Трета авиационна база, където се изграждат съоръженията за съхранение и експлоатация на новите бойни самолети. Създадени се условия основните обекти да бъдат завършени успешно до края на 2026 г.

Завърши първият етап от строителството на многофункционалния патрулен кораб „Храбри“ и той бе приет в състава на ВМС.

Заводът „ТЕРЕМ Ивайло“ – Велико Търново беше подготвен да започне през 2026 г. асемблирането на новите бойни машини „Страйкър“ за Сухопътните войски и да стане регионален център за тяхната поддръжка и ремонт.

Изпълняван беше и договорът за придобиване на нови зенитно-ракетни комплекси IRIS-T за съвместното закупуване с Германия на наземни системи за противовъздушна отбрана в рамките на инициативата „Щит на европейското небе“.

Приключиха преговорите за придобиване на нови 3D радари. Следваща стъпка е сключване на договор след приемането на държавен бюджет за 2026 г. и одобрението на Народното събрание.

За реализация на модернизационните проекти бяха идентифицирани допълнителни възможности за финансиране по линия на ЕС чрез новия финансов инструмент на ЕС за съвместно придобиване на способности – SAFE. Осигуряването на финансова помощ по механизма SAFE ще позволи финансирането на някои ключови проекти за развитието на българските Въоръжени сили.

България участва активно и в процеса за приемане на решение, с което разходите за отбрана не се включват в дефицита на държавите-членки на ЕС. Това позволява на страната ни да се увеличат разходите за отбрана, без това да води автоматично до процедура за прекомерен дефицит.

В Програмата е предвиден ежегоден преглед на нейното изпълнение и включените проекти. При настъпване на промени (допълване и/или изменение) в дефинираните способности и/или проектите и след постигане на необходимите условия за това се внася проект за изменение на Програмата.

Такъв преглед беше извършен в Министерството на отбраната, считано от приемането ѝ, и бе констатирано, че настоящата Програма за инвестиции в отбраната до 2032 г., приета с решение на Народното събрание на 19 април 2024 г., повече не отговаря на нарастващите изисквания към способностите на въоръжените сили в контекста на ангажиментите на страната във връзка с договорените Цели за способности 2025 по линия на членството ни в НАТО. Необходимостта от нова Програма за инвестиции в отбраната се обосновава и от стартирането на редица програми и инициативи в ЕС, насочени към подпомагане на страните членки в процеса на изграждане на отбранителни способности и укрепване на отбранителната им индустрия.